

Andrzej Jermaczek

CO POLKI I POLACY WIEDZĄ O PRZYRODZIE ORAZ SĄDZĄ O JEJ OCHRONIE?

What Poles know about nature and think about its protection?

ABSTRAKT: Praca prezentuje wyniki przeprowadzonej w roku 2018 ankiety, której celem było poznanie stanu wiedzy przyrodniczej Polaków, stosunku do przyrody oraz ich poglądów na wybrane problemy ochrony przyrody. Do analizy wykorzystano 338 ankiet, w których ankietowani odpowiadali na 20 pytań. Grupa była reprezentatywna dla ludności Polski pod względem struktury płci, wieku, miejsca zamieszkania, wykształcenia, poglądów politycznych i zarobków. Wyniki badania wskazują, że w społeczeństwie polskim znajomość przyrody, a szczególnie współczesnych problemów jej ochrony jest niezadowalająca. Realnie przebić się do świadomości społecznej mają szansę tylko te problemy ochrony przyrody, którym udaje się zaistnieć na dłużej w mediach głównego nurtu lub wzbudzić emocje, jak spór wokół powiększenia Białowieskiego Parku Narodowego. Stosunkowo zdecydowane okazały się poglądy i wyraz poparcia dla rozwoju sieci obszarów chronionych, w tym parków narodowych oraz ich skutecznej ochrony. Wykazano trwałość w świadomości społecznej niektórych stereotypów istotnych dla przyrody i jej ochrony. Wskazano, że w ochronie przyrody konieczne jest posiadanie rzetelnej wiedzy o zasadach funkcjonowania społeczeństw i współczesnych trendach ich rozwoju oraz stanie świadomości ekologicznej współobywateli.

SŁOWA KLUCZOWE: społeczne uwarunkowania ochrony przyrody, poglądy Polaków, świadomość ekologiczna, konflikty ekologiczne, poparcie dla ochrony przyrody

ABSTRACT: The paper presents the results of a survey conducted in 2018, the aim of which was to learn about the state of knowledge of nature in Poland, attitude to nature and their views on selected problems of nature conservation. 338 questionnaires were used for the analysis, in which respondents answered 20 questions. The group was representative for the Polish population in terms of gender structure, age, place of residence, education, political views and earnings. The results of the study indicate that in Polish society knowledge of nature and especially of contemporary problems of its protection is unsatisfactory. Only the nature conservation problems that can be successfully resumed in the mainstream media or excite emotions, like the dispute over the enlargement of the Białowieża National Park, have a chance to break into the social consciousness. The views and expression of support for the development of a network of protected areas, including national parks and their effective protection, have been relatively strong determined. Durability in the social awareness of some stereotypes relevant to nature and its protection has been demonstrated. It was pointed out that in nature conservation it is necessary to have reliable knowledge about the rules of functioning of societies, contemporary trends of their development and the state of ecological awareness of fellow citizens.

KEY WORDS: social determinants of nature protection, views of Poles, ecological awareness, ecological conflicts, support for nature protection